نام و نام خانوادگی: نام پدر: شماره دانش‌آموزی: نام دبیر: نادری	به نام خداوند جان و خرد اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان سمیرم دبیرستان شهید بهشتی تاریخ: ۲۹ /۱۰/ ۱۴۰۴ — مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	متوسطه دوم نام درس: فارسی ۳ نوبت آزمون: دی ماه محل مهر مدرسه

نام ونام خانوادگی مصحح:	نمره به عدد:	نمره به حروف:	تاریخ و امضا

ردیف	سؤالات	نمره
	بخش اول: قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	در عبارات زیر غلط‌های املایی را بیابید و درست آنها را بنویسید(یک گزینه غلط املایی ندارد). الف) منّت خدای را عزّ و جَلّ که طاعتش موجب غربت است. ب) یکدم غریق بهر خدا شو گمان مبر/ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی ج)آن شب نیز ماه با طلألوء پرشکوهش از راه رسید. د) پیرمرد از داخل کاذیهٔ روی میز یک پاکت کهنه برداشت. ه) محبّت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند.	۱
۲	در گروه‌های اسمی زیر غلط‌های املایی را بیابید و درست آنها را بنویسید. سوءحاضمه ـ واصفان حلیهٔ جمالش ـ مار قاشیهٔ حکومت سرهنگ‌ها ـ استقرار صِلاح ـ تموز سوزان ـ غایت‌القسوای مقصد ـ طیلسان آبی مدیترانه ـ مسلکِ مرغِ گرفتار	۱
۳	معنی واژه‌های زیر را بنویسید. الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. ب) ای عزیز به خدا رسیدن فرض است. ج) همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی	۰/۷۵
۴	واژه طاق در جملهٔ « دیوارهای کهن روم که هنوز طاق ضربی دیوارهای آن باقی است» با همین واژه در کدام گزینه هم معنی است؟ الف) طاق پذیر است عشق جفت نخواهد حریف ب: چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است	۰/۲۵
۵	در هر یک از موارد زیر، واژه‌ای پیدا کنید که دارای «هم‌آوا» باشد. الف) بفکن ز بن این اساس تزویر/ بگسل ز هم این نژاد و پیوند.. ب) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب/ تا شد تهی از خویش و نی‌اش نام نهادند.	۰/۵
۶	در کدام گزینه فعل اسنادی نیست؟ الف) اینجا کسی هشیار نیست. ب) مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست. ج) کار شرع کار درهم و دینار نیست. د) قاضی در خانهٔ خمّار نیست.	۰/۲۵
۷	در بیت «ازسیم به سر یکی کُله خود/ زآهن به میان یکی کمربند» حذف و نوع حذف را بنویسید.	۰/۵
۸	در عبارت: «چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از کف برفت» الف: جملهٔ هسته را مشخص کنید ب: نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید	۰/۷۵

www.kanoon.ir

۹	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. محبت چون به غایت رسد آن را عشق خوانند.	۰/۲۵
۱۰	در بیت «بنواخت ز خشم بر فلک مشت/ آن مشت تویی، تو ای دماوند» نقش تبعی را مشخص کنید؟	۰/۲۵
۱۱	در بیت «زین بی خردان سفله بستان/ داد دل مردم خردمند» یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.	۰/۵
۱۲	در کدام گزینه نوع «را» با بقیه متفاوت است؟ الف) مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته ج) از نیستان تا مرا ببریده‌اند د) گفت: «نزدیک است والی را سرای آن جا شویم»	۰/۲۵
۱۳	وابسته وابسته را در عبارات زیر مشخص و نمودار آن را رسم کنید. سی و پنج فرسنگ راه بین سیرجان و کرمان را دوشبه با کامیون طی کردیم.	۰/۵
۱۴	در عبارت: « بعد از خواندن این مطلب متوجه شدم دنیا عجیب فراموشکار است.» نوع وابسته وابسته را مشخص کنید.	۰/۲۵
	بخش دوم: قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۵	بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. ..... تا در زمانه باقی‌ست آواز باد و باران	۰/۵
۱۶	با کلمات به هم ریخته زیر، بیت شعر بنویسید. برانگیخت، خاموشی جنونم ، بازآ که، فریادها، از سنگ کوهساران، در هوایت،	۰/۵
۱۷	آفریننده کتاب «گلستان» ..... و نصرالله منشی مترجم کتاب ..... است.	۰/۵
۱۸	کدام یک از گزینه‌های زیر نویسنده کتاب «مثل درخت در شب باران» است؟ الف) احمد عربلو ب) علی شریعتی ج) م.سرشک د) عیسی سلمانی لطف آبادی	۰/۲۵
۱۹	کتاب «از پاریز تا پاریس» از کیست؟.	۰/۲۵
۲۰	هرگاه شعر یا سروده‌ای به صورت گفتگو یا سوال و جواب باشد در اصطلاح ادبی به این نوع گفتگو ..... می‌گویند.	۰/۲۵
۲۱	آرایهٔ درست را از داخل کمانک برگزینید خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد/ ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است(متناقض نما ـ تضاد)	۰/۲۵
۲۲	فرش زُمرّدین در عبارت: « فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد» استعاره از چیست؟	۰/۲۵
۲۳	در بیت «**بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک/ بگفت آنگه که باشم خفته در خاک**» معنای مجازی خاک چیست؟	۰/۲۵
۲۴	واژه‌های مشخص شده در دو جمله زیر کدام آرایهٔ ادبی مشترک را پدید می‌آورند؟ الف) بدان که یکی از جمله نام‌های حُسن یکی جمال است و یکی کمال. ب) بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد.	۰/۲۵
۲۵	به غزل‌هایی که محتوای آنها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، غزل ..... می گویند. این نوع غزل در عصر ..... رواج یافت.	۰/۵

www.kanoon.ir

۲۶	برای هر یک از ابیات زیر یک آرایهٔ ادبی مناسب انتخاب کنید. (یک آرایه اضافی است.) **بیت** / **آرایهٔ ادبی** الف)محرم این هوش جز بی‌هوش نیست/ مر زبان را مشتری جز گوش نیست ب) تا چشم بشر نبیندت روی/ بنهفته به ابر چهردلبند ج)آتش است این بانگ نای و نیست باد/ هرکه این آتش ندارد نیست باد د) نی حدیث راه پر خون می‌کند/ قصّه‌های عشق مجنون می‌کند. حُسن تعلیل اسلوب معادله تضمین تلمیح جناس همسان	۱
۲۷	در بیت «برکن ز بن این بنا که باید/ از ریشه بنای ظلم برکند» کدام واژه «مشبه» است؟	۰/۲۵
	بخش سوم: قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۸	معنی هریک از اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. ۴ نمره	
	الف) گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه/ گفت در سر عقل باید به کلاهی عار نیست	۰/۵
	ب) برکن ز بن این بنا که باید/ از ریشه بنای ظلم برکند	۰/۵
	ج) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت.	۰/۵
	د) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق/ تا بگویم شرح درد اشتیاق.	۰/۵
	ه) یکی از صاحبدلان سر به جیب مراقبت فروبرده بود	۰/۵
	و) در عشق قدم نهادن کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود کند.	۰/۵
	ز) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد.	۰/۵
	ز) مزینان از هزار و صد سال پیش بر همان مُهر و نشان است که بود.	۰/۵
	درک مطلب ۴ نمره	
۲۹	در عبارت «واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که: ما عَرَفناکَ حَقَّ مَعرِفَتِکَ.» منظور از قسمت مشخص شده کدام یک از موارد زیر است؟ الف) عابدان ب) مسلمانان ج) عارفان د) زاهدان	۰/۵
۳۰	در مصراع «گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟	۰/۵
۳۱	در بیت «آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم/ ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است» منظور از «آن کسی» کیست؟	۰/۵

www.kanoon.ir

۳۲	با توجه به بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم/ هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت» کدام مردمان در طول زمان فراموش می‌شوند؟	۰/۲۵
۳۳	منظور از «شیر سپهر» و «اختر سعد» در بیت «با شیر سپهر بسته پیمان/ با اختر سعد کرده پیوند» چیست؟	۰/۵
۳۴	در بیت «ای مادر سر سپید، بشنو/ این پند سیاه بخت فرزند» منظور از قسمت‌های مشخص شده چیست؟	۰/۵
۳۵	مفهوم کدام گزینه «دشوار و پر خطر بودن راه عشق» را بیان می‌کند؟ الف)آتش عشق است کاندر نی فتاد/ جوشش عشق است کاندر می فتاد ب)نی حدیث راه پر خون می‌کند/ قصه‌های عشق مجنون می‌کند ج)در غم ما روزها بی‌گاه شد/ روزها با سوزها همراه شد	۰/۲۵
۳۶	الف: مفهوم نمادین واژهٔ مشخص شده در بیت زیر را بنویسید ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز/ کان سوخته را جان شد و آواز نیامد. ب: کدام بیت بیانگر رفتار نادرست مأموران حکومتی با مردم است؟ ۱ـ گفت باید حد زند هوشیار مردم مست را/ گفت هشیاری بیار اینجا کسی هشیار نیست ۲ـ محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت/ مست گفت ای دوست این پیراهن است افسار نیست ج: مفهوم بیت: در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز/ هرکسی بر حسب فکر گمانی دارد» در کدام گزینه آمده است؟ ۱ـ هر کسی از ظن خود شد یار من/ از درون من نجست اسرار من ۲ـ سِرّ من از نالهٔ من دور نیست/ لیک چشم و گوش را آن نور نیست.	/۷۵
۳۷	مقصود نویسنده از «خط می‌خواندند» در عبارت «کرانه‌های فرات، خط از کرانه‌های رود تیبر می‌خواندند.» چیست؟	۰/۲۵